

Gorenjec.

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrto leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v g. Floriana hiši nasproti mestne hranilnice. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

S 1. t. m. je potekla naročnina za prvo četrtoletje. Vsled tega uljudno prosimo vse one, ki so z naročnino še na dolgu, da nam tisto nemudoma določijo. Ob enem pa pozivljamo vse prijatelje in somišljenike »Gorenjca«, da pridno nabirajo novih naročnikov, da se bo »Gorenjec« skoro mogel povzpeti do 1000. izvoda. — »Gorenjec«, po pošti prejemati, stane za tri četrto leta samo 3 krone, v tiskarni prejemati pa 2 kroni 10 vin.

Velikonočna razmišljanja.

Danes, ko pišemo prvič za velikonočne praznike, hočemo tudi mi po vzgledu drugih časnikarjev premotovati, koliko se je uresničila med našim narodom ona ideja, ki je program našega lista, ki nas torej vodi pri vsem našem delovanju, to je ideja slovenske narodnosti in napredka. Za pirihe bi prav radi razveselili svoje somišljenike z ugodnimi poročili, vendar kakor so danes naše slovenske razmere, imamo pač premalo povoda za to. Res je sicer, da smo v teku zadnjih petdesetih let toliko napredovali, kakor pri jednako neugodnih pogojih ne kmalu kak drug narod. Kajti slovenskemu jeziku, ki se je bil nekdanj govoral le v kmetijskih hišah in za silo lomil v cerkvah, so se vsaj na Kranjskem odprla vrata tudi v salone, šole in urade; slovensko slovstvo, ki je razen Vodnikovih in Prešernovih pesmi obsegalo le še nekaj proizvodov nabožnega in slovniškega zadržaja, se je polastilo vseh strok človeškega umovanja in čuvstvovanja; slovensko časnikarstvo, katero so zastopale pred polstoletjem edine »Novice«, se je pomnožilo za razmeroma prav neverjetno število in povzpelo do precejšnje stopnje popolnosti. Gospodarski smo vsaj že toliko napredovali, da imamo nekaj svojega kapitala; in tudi politično smo se toliko prebudili, da so se inteligentnejši sloj emancipirali duhovniškega vodstva.

Ti uspehi, ki so v etičnem oziru res tem pomenljivejši, ker smo jih dosegli vsled lastne nam živavosti brez

tuje pomoči in v kljub vsestranskim oviram, so vendar premali, da bi slovenskemu narodu zavarovali obstoj, kamo-li da bi mu pridobili častno mesto med drugimi narodi. Le pomislimo: Na periferiji se slovenske pokrajine krečijo od dne do dne, iz višjih sol se slovenski jezik izključuje, uradniška mesta, zlasti višja, zasedajo tujci, ki za ljudstvo, med katerim služijo, ne morejo imeti pri najboljši volji tistega srca kakor domačini; sicer pa še čisto narodovega jezika ne znajo. Tuji podjetniki dovajajo nemške, oziroma laške delavce na naše ozemlje, slovenski kmetje pa zapuščajo rodna tla in se izseljujejo v Ameriko. Vrhutega zatira domači klerikalizem vsako samostojno mišljenje. Njega glavni zastopniki, katerih dolžnost bi bila ljudstvo učiti morale, se večinoma zadovoljujejo z zunanjim terciarstvom, kačočim se v hinavstvu in nebroju praznih ceremonij, malo pa store, da bi se vkoreninila med narodom prava morala, ki rodi plemenito mišljenje in dejanje. Kako tudi, ko je večina niti sama nima! Pač pa delajo z vsemi sredstvi, tudi nemoralnimi na to, da si osigurajo nadvlado, in da bi to tem lažje dosegli, izkušajo obdržati ljudstvo v temi. Tisti klerikalizem spravlja v nevarnost slovenski kapital s svojim gospodarskim diletantizmom, uničuje trgovski stan z zloglasnimi konzumi ter črni in, če mogoče, preganja svobodomiselnih književnikov in učiteljev.

To so istinite razmere med našim narodom, ki nam kažejo njegovo prihodnost v ne posebno veseli perspektivi. Da si tiste izboljšamo, treba nam je pred vsem narodne odločnosti doma in izven doma. Z železno vstrajnostjo moramo delati na to, da zadobi naš jezik na domačih tleh tiste pravice, katere imajo jeziki drugih narodov na svojem teritoriju. Na Dunaju posredujejo med narodom in vlado poslanci. Tja bi morali le cvet narodnih mož pošiljati, može toraj, ki bi si vedeli z odločnostjo, zmožnostmi in zunanjim nastopom pridobiti ugled pri vladi in svojih tovariših. Da pa večina naših sedanjih poslancev ne reprezentuje baš viška narodove inteligencije, tega pač ni treba še posebej omenjati. Kar tudi ni nikakor čudno, ako pomislimo, da klerikalci, ki

Gorenjci, razširjajte svoj list!

odločujejo pri volitvah na kmetih, vpoštevajo v prvi vrsti le po klerikalizmu prirojeno prepričanje kandidatov, bodisi tudi samo prihlinjeno, ali so pa tisti sicer sposobni za važni posel ljudskega zastopnika, to jim je pa deveta briga.

Z narodno odločnostjo združeno pa mora biti teženje po višji izobrazbi. To nam je treba na vsak način doseči, če se nečemo potopiti v valovih naprednega tujstva. Zgodovina uči, da noben v omiki zaostal narod ni mogel ohraniti svoje individualnosti, zlasti ako je imel tako mogočne in objestne sosedo, kakršne imamo mi; nasprotno pa, da je omika moč, ki je tudi male narodiče obvarovala pogina. Zato bodi naša dolžnost, tisto kolikor možno razširjati med priprostim narodom. V to svrho nam služijo knjige in časniki, bralna in politična društva, zlasti pa dobri učni zavodi. V ljudskih šolah se likaj masa narodova, v kmetijskih in obrtnih šolah kmetovalci in obrtniki, srednje in visoke šole pa naj skrbijo za naraščaj razumništva, iz katerega se rekrutirajo narodovi voditelji in domače uradništvo, da ne bo treba med nas pošiljati tujih uradnikov. Višja kulturna stopnja bo sposobila naš narod na uspešno tekmovanje z drugimi narodi na gospodarskem polju, omika bo rešila priprostega človeka raznih škodljivih predsodkov in mnogo pogubnih lastnosti, ona ga bo pa tudi naučila zavedati se slovenske narodnosti in ljubiti materin jezik. Kajti ljubezen za domovino je čuvstvo višje vrste, za katero neomikanec ni toliko dovzeten kakor omikan človek. Zato je pa vsestranski napredek prav za nas, ker nas je malo, tako neobhodno potreben, da brez njega naš narod nima prihodnosti. Kdor se tistemu ustavlja, smatrati se mora našim sovražnikom. Le ako bode ideja narodne odločnosti in napredka povsod naše vodilo, bodo mogli naši potomci z vselejšimi čuvstvi obhajati velikonočne praznike kakor jih mi njih očetje. ≡

PODLISTEK.

Velika noč.

Spisal Branimir.

Grmenje topičev, veselo pritrkavanje oznanjuje širnemu svetu, da je vstal Gospod, naš Izveličar. V dolgi procesiji spremljajo verniki Njega, čegar trpljenje in smrt sta nas rešila pogubljenja. Sivolasi starci in sključene ženice tiho prebirajo debele jagode rožnega venca, pevci pa pojo: Gospod je vstal, Gospod je vstal! Ded drži drobno ročico razposajenega vnuka. Solza prikrade se mu v otemnelo oko. Nekdaj je bil on tudi tako vesel in mlad. Gospod je vstal! Da tudi jaz bom vstal, pozabljeno bo trpljenje, pozabljeno bo vse.

Preteklo je od tedaj pol stoletja v dolgo večnost. Mlademu Soršku narodil se je sinček. Veselo so pritrkavali zvonovi v zvoniku farne cerkve. Veselja žarela so lica mlademu možu. Pričelo se je zanj novo življenje, vstajenje. Hitel je v cerkev k procesiji, da v goreči molitvi zahvali Stvarnika za neprecenljive pirihe. Naenkrat preneha veselo zvonjenje. Tužno oglasi se veliki zvon: Bom, bom, v kratkih presledkih. «Gori! gori!» Ta klic pretrese vsem kosti in mozeg in marsikoga oblije mrzel pot. V daljavi dviga se

Naš deželni zbor.

Izvirno poročilo.

Dne 26. sušca smo torej zopet pričeli z zborovanjem v našem deželnem parlamentu. Predno Vam poročam o javnih sejah, ki so se dosedaj vršile, naj mi bode dovoljeno, da navedem nekoliko važnejših dogodbo, ki pred vsakim zasedanjem več ali manj razburjajo posamične klube in pripravljajo pot javnemu zborovanju. Pred vsem so se vršile volitve načelnikov v klubih, to je v onih skupinah naših zastopnikov, kjer so somišljeniki zbrani pod skupno zastavo. V klubu katoliško-narodne stranke je odstopil od načelnštva večletni predsednik dr. Papež, ker je bil, kakor se zagotavlja, razžaljen, da je njegova stranka zopet sprejela dr. Ignacija Žitnika v sramežljivi obliki hospitanta ali gosta v svojo sredo, docim so ga bili vlani zaradi znane «častne» afere na nelep način postavili pred klubova vrata. Nemških veleposestnikov klub je ostal pri starem načelnštvu (baron Schweffel), klub narodne stranke, pri katerem se načelniki vsako leto menjavajo, pa je za letos izvolil svojim predsednikom poslanca Kranja-Skofje Loke, Ivana Šubica. Koj v prvi seji se je med obema narodnima strankama za kulise ni razpravljala neprijetna dogodba, ki je bila koncem zadnjega zasedanja vzbudila toliko ogorčenost med napredno-narodnimi poslanci. Predsedništvo katoliško-narodne stranke je bilo — kakor je našim čitateljem pač znano — v 123. lanski številki lista «Slovenec» objavilo neko «Izjavo», v kateri pravi, da poslanci te stranke ne sedejo več k skupni mizi z narodnimi poslanci. Klub narodne stranke je seveda zahteval pojasnila; to je prišlo, a bilo je tako umetno zavito, da ga je morala narodna stranka smatrati za potrdilo onih besedi. Gospodje Zelen, Pakiz in drugovi so torej rekli, da nočejo sedeti pri tisti mizi z narodno stranko. Tej seveda ni ničesar drugega preostalo, nego da je rekla: «Častita gospoda, vsiljevali se Vam ne bomo in se Vam prav cifrasto zahvaljujemo za Vaš nečuvven napad. Prisiljeni pa smo, pretrgati vsako občevanje z Vami, kakor sami

dim proti jasnemu nebu, med dimom pa se pojavi strašen, uničujoč plamen.

Kakor brezumen plane mladi Soršek iz zbegane množice. Moreča bolest se ga poloti: Usmiljeni Bog! Ivanka!

«Pri Soršku gori!» vikne množica in vse dere tja.

Prvi je na mestu gospodar. Divje se zakadi v goreče poslopje, večna vrata se zrušijo; toda silni plamen in gos.i dim vržeta nesrečnega moža nazaj. Brezumno se zaleti zopet v smrdljivi dim.

V nekoliko trenutkih prinese v junaškem naročju blede in nemo žensko z odprtimi steklenimi očmi in stisnjenima ustnima. Rahlo brezčutno, kakor dete v zibel položi jo v mehko travo.

Ljudstvo jo obstopi — bila je mrtva. Še enkrat prodere uničujoč element in kmalu prinese, sam zavil v plamen, v plenice povito dete — svojega še nekrščenega prvorojenca. Brezzavesten zgrudi se poleg mrtve žene, krčevito stiskaje dragega sinčka. V tem se zruši tudi streha. — — — Hitro pogase in raztrgajo navzoči gorečo obleko mlademu Soršku; toda o groza! tudi kosci kože se drže osmojene sežgane obleke.

Na gašenje ni bilo misliti. Prično buditi nesrečne žrtve k življenju. Res izpregleda kmalu oče, tudi dete

hočete». — Posledice očrtanega razžaljivega postopanja katoliško-narodne stranke so se takoj pokazale pri volitvah v odseke. Katoliško-narodna stranka je zgubila v finančnem odseku, kjer je bila mnogo let njihova največja juridična kapaciteta, dr. Papež, načelnik, to častno mesto in voljen je bil načelnikom ljubljanski župan Iv. Hribar. To je kakor burska bomba med Angleže padlo med poslance naše klerikalne stranke. V prvem hipu in obupu so sklenili, da prično s štrajkom in nobenega ni bilo k odsekovim sejam. Za kulisami pa se je vršil srdit boj; jeden del katoliško-narodnih poslancev je kričal, da jih je vodstvo vodilo za nos, kajti niti povedalo jim ni, kako se bode natančno glasil odgovor narodni stranki zaradi prej omenjene »Izjave»; drugi del pa je vlival olje na razburkano valovje in ko je katoliško-narodna stranka s pomočjo nemških veleposestnikov dobila par dni pozneje načelništvo v odseku za letno poročilo (prejšnji načelnik Grasselli se je namreč umaknil), je vsaj na videz zavladal mir. Znano pa je, da še vedno vre in šumi v kotlu katoliško-narodnih zastopnikov in da jim srce poka bolesti, ker jim je bilo vzeto načelništvo v finančnem odseku.

Po takih zakulisnih pripravah je prešel deželni zbor na delo. V prvi seji dne 26. sušca so bile samo volitve in poročilo deželnega odbora na dnevnem redu. V drugi seji dne 30. sušca so prišla v obravnavo razna poročila finančnega in upravnega odseka. Med njimi so splošno zanimala poročila o pospeševanju vinarstva na Kranjskem, Gorenjce pa vrašanje o preložitvi ceste od Porodja do Šmartna pod Šmarno Goro in zadeva o ustanovitvi samostojne občine Velesovo. Obe prošnji sta se izročili deželnemu odboru v pretres in poročanje v prihodnjem zasedanju. V peti seji dne 5. malega travna se je uvrstila občinska cesta v Podutik med okrajne ceste, prošnja župarstva v Polhovem Gradcu, Črnem vrhu in Št. Joštu za cestno zvezo Polhovgradec-Št. Jošt-Lučnje-Trata pa se je odstopila deželnemu odboru, da napravi primeren načrt.

zaplače, a Ivanka, mlada dobra Ivanka ostala je mrtva na veke. Njena duša je živela že tam v neskončnih neba prostorih.

V daljavi pa so se zopet oglasili zvonovi in oznanjali »Gospod je vstal!« —

Dva dni pozneje pokopali so mlado dobro Ivanko na pokopališču farne cerkve sv. Janeza Krstnika. Tužno so peli zvonovi in njih glas trgal je srce bočnemu tužnemu možu. Poleg njega v zibelki zaplače dete, kakor da slutí, da pokopavajo njegovo jedino ljubečo, zlato mamico. Krčevito sklence mož ranjene roke in polglasno goreče moli za večni pokoj nje, ki ga je ljubila, tako odkrito in srčno. Solza porosi mu izmučeno oko.

* * *

Mladi Soršek se ni več ženil. Ostal je zvest nepozabni Ivanki. Upanje, da se še kdaj snide ž njo v večnosti, polnilo mu je dušo. —

Solze zalivale so mu oči, kadar je vodil za velikonočno procesijo malega Marka. — Toda vedno se ponavljajoči refren pevcev »Gospod je vstal!« napolnil mu je dušo z blaženostjo. —

»Tudi jaz bom vstal«, mrmral je sedaj že osemdesetletni starček. stiskajoč roko razposajenega pravnika, »tudi jaz bom vstal, pozabljeno bo trpljenje, pozabljeno bo vse.« — —

V šesti seji dne 7. malega travna se je vnela živahna razprava pri točki: »Agrarne razmere«. Poročevalec dr. Tavčar je izborno posegel v debato in pojasnil, kako se vlada nedopustno vtika v razne volilne boje v kmetijskih občinah, in sicer na korist klerikalne stranke v deželi. Sedaj hoče celo našo izborno kmetijsko družbo, ki spada glede svoje delavnosti med prve v našem cesarstvu, potisniti na stran in ustvariti nek »deželni kulturni svet«, v katerem bi jej bila osigurana klerikalna večina. — Ali je to zahvala za neumorno, nepristransko in nepolitično delovanje stare kmetijske družbe?

Za gorenjsko stran jako važno je bilo tudi poročilo poslanca Ivana Šubica o novi cestni zvezi med Kranjsko in Primorsko, ki se ima izvršiti skozi Selsko dolino in skozi Železnike. Govornik je povdarjal, kolike koristi bi bila nova cesta za imenovani trg, ki je danes v tako slabem položaju in omenjal koristi za Škofjo Loko, ki se kljub svoji prijazni legi ne more povzdigniti do zaželenega prometa in boljšega blagostanja. Zadeva se je izročila deželnemu odboru, da napravi že do prihodnjega leta potrebne načrte in poizvedbe. Isti poslanec je poročal tudi o prošnji župarstva Senčur pri Kranju, da bi se Kokra regularila v tamošnjem okraju in o sprejemu nekaterih cest te občine med okrajne ceste. Ena prošnja je bila žalibog premalo utemeljena, glede drugih pa je dobil deželni odbor nalog, da čimprej pošlje deželnega inženjerja na lice mesta in izvrši vse potrebne priprave, da se prebivalcem v tem oziru ugodi.

Prihodnjic nadaljujemo. — Na zdravje!

Gost z galerije.

V Kranju, dne 14. malega travna.

Deželni zbori bodo zborovali do 5. velikega travna, nato se snide državni zbor okrog 19. ali 21. velikega travna. — Spravne konference se bodo nadaljevale v presledku od 5. do 12. velikega travna. Delegacije se snidejo na dan 12. velikega travna. Proračun za vojne svrhe se zviša letos za deset milijonov kron.

Praznovanje prvega majnika prepoveduje ministrstvo, ki je že izdalo dotično naredbo na deželne predsednike.

V češkem deželnem zboru se je razpravljalo o enakopravnosti češkega jezika pri sodiščih in ostalih državnih uradih. Nemcem seveda to ni po volji. Predlog o znižanju vojaške službe na dve leti se je sprejel v prvem branju. — V moravskem deželnem zboru se je sprejel predlog glede enakopravnosti obeh deželnih jezikov. Zahteva, da se ustanove druge češke državne obrtne šole in češke šole za delovodje, se je odkazala šolskemu odseku.

Naš cesar pojde dne 5. velikega travna v Berlin, kjer bo prisostoval slavnosti, ko cesarjeviča proglase polnoletnim.

Premogarski štrajk. Zadnji ponedeljek so se vrnili v Kladnem vsi delavci na delo. S tem je premogarski štrajk v Avstriji dokončan.

Bolgarski knez Ferdinand se poroči z veliko rusko vojvodinjo Heleno. Nevesta ima šele 18 let, ženin pa 39 let. Ferdinand je vdovec in ima iz prvega zakona četero otrok.

V Ameriki je zavládalo v zadnjem času veliko sočuvstvovanje za Bure. Demokratiška stranka hoče pokazati svoje simpatije do Burov s tem, da bo uvrstila posredovanje južnoafriške vojne kot glavno točko pri predstoječi volitvi predsednika Združenih držav. Učenci in učenske javnih učiteljskih v Newjorku in Filadelfiji bodo odposlali sočuvstveni adresi s 12.000 podpisov na predsednika Krügerja. Ob enem pa so volili tovariša izmed sebe, ki bo tisto osebno izročil predsedniku Krügerju v Pretoriji.

Vojna v južni Afriki. Bojna sreča se je obrnila zopet proti Angležem. Kar so pričeli zadnjih štirinajst dnij, vsi se

jim je ponesrečilo. Angleži niso izgubili samo šest kanonov, kakor smo bili omenili, temveč enajst, pet kompanij pa so jim Buri ujeli. Angležem jako manjka konj. Zima, ki nastopi tekom prihodnjih tednov, jim dela hude preglavice. Burski general Olivier se je vrnil s 6000 možmi h glavnemu taborju v Kronstatu, ne da bi ga bili Angleži ustavili. — Zatrjuje se, da so Buri zavzeli mesto Mafeking. Južno od Brandforda so Buri ubili in ranili Angležem 600 mož, 800 pa so jih ujeli.

Dopisi.

Iz Kranjske okolice. Cenjeni gospod urednik! Miren človek sem in tudi za domačo politiko se le toliko brigam, kolikor se pač mora tudi kmet, če hoče imeti svoje lastno mnenje in si ne pusti vcepljevati prepričanja po kakem »gospodu«, kakor se večinoma godi pri nas po deželi, posebno pa še v našem okraju. »Kmetovalec« mi je dušna paša, a tudi druge liste rad prebiram, kadar mi pripušča čas. Gospodarske članke v Vašem »Gorenjcu« čitam s posebno slastjo, zlasti takrat, kadar prerešujete tistega »Narodnega gospodarja«. Dejal sem Vam, da sem miren človek; redkokdaj me kaj razburi, saj kmetovalec je navajen razočaranj. Ko sem pa prebral v ponedeljskem »Slovenskem Narodu« uvodni članek: »Vlada in naš boj«, zavrela je še v meni kri in ušla mi je iz ust robata, prav gorenjska kletev čez stranko, ki hoče biti kmetu prijateljica, pa namesto da bi z vsemi močmi podpirala prekornost našo kmetijsko družbo, po svojih državnih poslancih izpodkopa ugled imenovane družbe in nas obsipa s konzumi in drugimi dobrotami, tako da nas bo samih dobrot že skoró konec. Pa čujmo, kaj piše »Slovenski Narod«:

»Vlada je vezana, da v raznih kmetijskih zadevah vpraša c. kr. kmetijsko družbo, kot strokovno organizacijo kmetijstva, za njeno mnenje, kakor vprašuje v obrtnih in trgovinskih zadevah trgovsko in obrtno zbornico. V zadnjem času pa zahteva poljedelsko ministrstvo, da se v tacihi zadevah ne vpraša več samo c. kr. kmetijsko družbo za njeno mnenje, nego zahteva, da se vpraša — čujte in strmite! — tudi »Gospodarsko zvezo«.

Brez dvoma je zlezel to jajce zopet »kmetiski prijatelj« dr. Šuštersič, in njegovi zvesti slugi, klerikalni državni poslanci, so poskrbeli vse potrebno pri vladi, da se na ta način oškoduje kmetijska družba in podpre vsaj za nekaj časa »Gospodarska zveza«, ki vidi v kmetijski družbi najhujšo nasprotnico. In to je v resnici kmetijska družba, če tudi ne z namenom. Dvajset let sem deluje ona na polju poljedelstva, živinoreje, sadjarstva in vinarstva tako blagodejno za kmeta, da je ljubezen do te družbe prešla v meso in kri ubogemu kmetovalecu. Pravijo, da je ena prvih takih naprav v Avstriji. Slovenci na Koroškem, Štajerskem in Primorskem bi na kolenih hvalili Boga, ko bi imeli podobno tako družbo. Z zaupanjem se obračamo kmetovalci v to družbo in hvaležni smo ji za njeno plodonosno delovanje. Bila ni nikdar ne liberalna, ne klerikalna, pospeševanje kmetijstva je bil vedno in je edini njen nesebični namen. In »Gospodarska zveza«? Ko so klerikalci uvideli, da ni vse več tako lepo mirno po deželi, da se tudi kmet počasi zaveda, da se čez nekaj let tudi kmet ne bo več pustil komandirati k volitvam, kakor ubogljiv kužek, so začeli snovati konsumna društva, katera bodo najpoprej uničila samostojnega trgovca na deželi, ki po njihovem mnenju »zapeljuje« ubogega kmeta. Klerikalne posojilnice, s katerimi naj bi se zadolženi kmet izročil na milost in nemilost gotovim gospodom, so rastle kakor gobe po dežju. To jim še ni bilo zadosti. Dobro so vedeli, kako ceni poljedelec svojo kmetijsko družbo, spoznali so kako imenitno agitacijsko sredstvo bi bila ta družba v njihovih rokah. Pripravljali so se skrivnostno na naskok in

komaj so pričakovali trenutka, ko jim pade kmetijska družba kot zrelo jabolko v naročje. No, dali smo jim lansko jesen odgovor, katerega ne bodo tako hitro pozabili. Sedaj so le še bolj uvideli, da na deželi ni vse tako, kakor bi po njihovem mnenju moralo biti. Začela se je divja gonja, osnovali so »Gospodarsko zvezo«, ki naj bi kmeta odtujila kmetijski družbi in ga s takoiimenovano združno organizacijo dovedla v popolno odvisnost kranjskega klerikalstva. »Gospodarska zveza« je tedaj pristransko klerikalno podjetje, ustanovljeno v prvi vrsti kot konkurenčni zavod kmetijski družbi. Posebno je kmetijska družba klerikalcem radi tega najhujši trn v peti, ker ona more prodajati kmetijske potrebščine za svojo ceno, tako da »Gospodarska zveza« ne more delati obilnih »kšeftov«. Vsak se še spominja tiste grde barantije z umetnimi gnojili! Naravno je tedaj, da ti »kmetiski prijatelji« rujejo, kjer morejo, zoper kmetijsko družbo. Ker niso ničesar opravili, ne z agitacijo in tudi ne z vero, so se zatekli k slavni vladi. Najpoprej so priberali 6000 kron podpore »Gospodarski zvezi«, potem so izposlovali pri vladi, da bi predložila načrt, na podlagi katerega bi se kmetijska družba tako preustrojila, da bi prišla klerikalcem v roke in slednjič so se povzročili zgoraj navedeno zahtevo poljedelskega ministra. Kadar bi tedaj hotela deželna vlada zvedeti strokovno mnenje o kmetijskih združbah, takrat se ne bo vprašalo samo pri nepristranski kmetijski družbi, temveč tudi pri klerikalni pristranski »Gospodarski zvezi«, ki snuje konsumna društva, s katerimi uničuje naše trgovce in navaja kmetovalce k potratu in pijančevanju; ki ustanavlja ničvredne posojilnice, katerih računski zaključki (če jih sploh imajo) so naravnost grozni; ki pripravlja s svojo nepremišljeno in diletansko organizacijo polom in drugo banko »Slovenijo«; ki je z ono umazano manipulacijo z umetnimi gnojili pokazala pravo svoje lice, in ki sedaj izdaja »Narodnega gospodarja«, čegar člankom se pri nas po deželi, kakor pravimo »smejejo krave«. Slavna vlada se bo zatekala tedaj tje v pisarno, »Gospodarske zveze«, kjer sede dobro plačani mladi »strokovnjaki«, ki pa z dr. Šuštersičem vred nimajo pojma o narodnem gospodarstvu, ki se razumejo na kmetijstvo tako, kakor zajec na boben! Človek res ne ve, ali bi se jokali ali smejali. Da, prav ima »Slovenski Narod«, v takem slučaju ne pomagajo papirnati protesti! Mi na deželi pričakujemo o tej zadevi prav ostre interpelacije v deželnem zboru.

Gorenjski kmet.

Z Bleda. Gospod urednik, brali ste gotovo že v »Slovenskem Narodu« o naših blejskih razmetah in o našem preganjanem gospodu nadučitelju, zategadelj ne bom tega ponavljal v Vašem cenjenem listu. Da pa tudi Vaši čitatelji vsaj nekoliko zvedo, kaj je pri nas novega, hočem Vam le ob kratkem napisati par vrstic. Pri nas na Bledu imamo več društev, in sicer naprednih in nazadnjaških, cerkvenih in posvetnih. Med napredna društva spada tudi tukajšnje bralno društvo, ki ima močan pevski zbor, čegar vodja je naš velezaslužni gospod nadučitelj Fran Rus. Ta gospod si je znal pridobiti s svojim neumornim delovanjem in neskaljenim življenjem spoštovanje doma in pri tujcih. Nič ni pomagalo, akoravno sta naša dva gospoda delala na to, da se ugonobi bralno društvo in njega pevski zbor prej ko mogoče. Ponujalo se je našim dekletom-pevkam celo po deset kron in obleko, ako odstopijo od društva, a bilo je zaman, ker pevski zbor se je celo pomnožil in je boljši, kakor kdaj poprej. In kaj so si na to izmislili naši dobri gospodje. Učitelja bomo zatožili, da dela pri nas zgago, in ga tako pregnali odtod, potem bo zmaga naša. Pripoveduje se, da je naš kaplan spisal zatožnico, na katero je nabiral podpise.

Kaj je vse notri zapisal, tega sicer ne vemo, ker eden, ki je podpisal to zatočnico, pravi, da jo je zategadelj podpisal, ker so mu drugi narekovali, in da ne vé, kaj je bilo zapisanega; drugi pa zopet, da je podpisal nekaj zaradi zadrage, ki se ustanovi na Mlinem itd. Nihče torej ne vé nič gotovega. Večinoma so obtožnico zoper učitelja podpisali ljudje, ki znajo le slabo ali pa celo nič brati. Vsled te obtožnice je prišlo pri nas do takega razpora in sovraštva, da ga Vam ne morem popisati, in Bled takega najbrž še ne pomeni. Sejali so prepir, a želi so vihar, ki je malone podoben zgodovini francoske preokupacije. Tukajšnja duhovščina je vsled tega izgubila ves ugled in spoštovanje med preprostimi ljudmi. Kmetje kar zaporedoma odstopajo od njihove kramarske zadruge, in če pojde tako naprej bo v kratkem polom pri naših svedreih. Ako se vprašamo, kdo je vsega tega kriv? Mar niso tega krivi naši gospodje kramarji, ki so se zarotili, da bodo uničili v šestih letih vse trgovce, čes, potem bo na Bledu en sam hlev in en sam pastir. Kakor pa se blejski trojci ni posrečilo našega gospoda nadučitelja pognati po svetu kot rejenca, tako jim najbrž tudi ne bo mogoče, v šestih letih spraviti vse Blejce med svojo čredo in v svoj hlev.

Iz radovljiskega okraja. (Bohinjska železnica in razne okolnosti). Kakor kaže, bomo vendar dobili tako željno pričakovano bohinjsko železnico. Večkrat se bomo potem lahko popeljali odtod po najbližji poti v Gorico pogledat, kako tam vročerkvni Lahi ošabno in predirno pometajo s potrpežljivimi Slovenci, in nekako tako daleč od tukaj bode skozi predor pod Karavankami v Celovec, kjer hrabri in mogočni Germani nočejo več vedeti in slišati o jeziku naših ondotnih rojakov, katerih predniki so bili prvotni prebivalci koroške dežele. Tudi ti naši ljubeznivi mejaši bodo potem česče obiskovali naše lepe kraje in še bolj se jim bodo cedile slire po divnem blejskem količku, kar sedaj svojim »gospodom« brezmejno udani kinetič pri obdelovanju koruze in krompirja prepeva pobožne cerkvene pesmi še vedno v slovenskem jeziku, ker mu stara latinščina nič kaj rada ne gre v glavo in ker se ga prijemlje nemščina le počasi. Tudi tam gori v senčnem Bohinju bode postalo živahneje, in ob jezeru bodo začele rasti letovišnice in palače, kakor gobe po dežju. Bogati tujec si je že lansko leto dal postaviti veliko letovišeno hišo na homcu nasproti jezeru, od koder ima lep razgled na jezero in tu bode menda v poletnem času snoval načrte, kako bi dobil v last še Bohinjsko jezero. Če se mu to ne posreči, pokupili bodo drugi tujci ob jezeru kos za kosom ter si dali tam zgraditi lepe domove, pohlevni domačini pa naj si bodo štel v veliko čast in milost, ako bodo smeli s klobukom v rčki približati se tem imenitnim naseljencem in jim opravljeni najslabša dela. Pa kaj si ločimo, morda že mora biti tako! Saj smo že večkrat slišali od naših državnih varuhov, da naj Slovenci ostanemo to, kar smo, namreč sužen in nezaveden narod, da nas bodo tujci lažje podvigli in uničili. Zraven tega moramo biti tudi verni in pokorni cerkvenim in farovškim oblastim. Zato ne smemo hrepeneti po premoženju in samostojnosti. Premožen in nezavisen človek postane navadno uporen, prevzet in rad pozablja na dolgi osti, katero ima do svojih »gospodov«. Ti priletna Bohinjci, ki imate še nekaj evenka zavezanega v stari zakrpani ruti ter skritega v postelji pod plevnico, ali ne veš, da je denar in sploh vse posvetno življenje — ničemu! Hitro izvlec iz postelje tisto svojo skrivnost ter jo nesi naravnost v središnjaško posojilnico, nato pa izroči vložno knjižico gospodu Antonu v last s pristavkom, da sme z naloženim denarjem razpolagati, kakor mu drago. On je blaga duša, in smeš se nadejati, da bode tudi tvoj

denar iz same krščanske dobrotljivosti prevzel v svoje oskrbovanje in ga bo porabil za take dobre namene, da bodeš lahko vesela. Da ne boš morda o tem v kakem dvomu, naštel ti bom o prvi priložnosti nekaj prav lepih njegovih vzgledov. Z denarjem se bodeš iznebila tudi tistih morečih skrbi, ki ti večkrat ne puste ponoči mirno spati in tako bodeš rešena še večje morebitne nesreče. Gotovo ti je še znano, da so pripovedovali, da se je zmešalo dveina Bohinjčana, kateri dobro poznaš, samo zaradi tega, ker sta imeli svoj denar skrit in sta ga prepozno izročili gospodu Antonu. Ko bi bili to storili prej, bi se jima najbrž ne pripetilo kaj takega. In vidva; bohinjski trgovec in gostilničar, ki imata doma kopico nedoraslih in nepre-skrbljenih otrok, pa nikakih dohodkov več, ker se vsi ti sedaj iztekajo v »gospodovo« prodajalnico, zakaj se jezita na naše ljudske osrečevalce in posebno še na našega vzornega gospoda Antona. Sama sta kriva svoje nesreče, ker se nista lotila kakega drugega posla! Prej se je vama menda godilo predobro, pa sta izgubila vero, da sta nezadovoljna sedaj, ko vama gre slabo. Še vesela bi morala biti, da je ta gospod vaju spravil v nadloge, v katerih sedaj lahko kaj storita za nebesa, ako voljno trpita! Izgovor, da morata skrbeti za svoje otroke, je prazen! Poglejta ptice pod nebom in cvetlice na polju — in potolažena bodita! Upirati se »gospodom«, poskušati drugače misliti, kakor ti uče in zabavljati čez nje, pa je velik greh, in kdor se drzne brati od njih »prepovedane« liste ali celo pisati vanje, tisti ne bode dobil odveze in trpeti bode moral večne muke tudi po smrti. Ne kaže vama torej drugega, kakor da mirno čakata v Bohinju, da bodo začeli delati železnico. Do tedaj pa pridno nosita v davkarijo svoje prihranjene vinarje, a za hrano požirajta s svojo družino vred slastne dišave, ki se blagodejno razlivajo iz farovške kuhinje po bohinjski dolini. V tem času se tudi naučita vihteti težko kopalnico in kladivo ter si s solnčno vročino pobarvajta blede obraz in bele koščene roke, da vaju bode delovodja rajši sprejel v družbo zagorelih in razcapanih delavcev. Ko bode prišla sobota, dobila bodeta od njega za svoje delo že toliko, da ne bodeta šla domov brez evenka in potem se bodeta tudi vidva rada vpisala v »Kmetijsko društvo«, ker tedaj v Bohinju ne bode več nobene prodajalnice in nobene druge gostilne. V nedeljo popoldne pa se bosta težkih korakov in težkega srca pomikala s svojo sestradano družino proti »katoliški« gostilni, da bi se ondi vsi skupaj z »gospodom« zopet poravnali ter ga prosili za zameri. Velik strah bode vaju obšel, ko bodeta zagledala razgretega gospoda Antona pred seboj, a ta strah bode hitro prešel, kajti naš gospod Anton so reš blaga duša. Že sedaj lahko zagotovo trdim, da bodo vama takoj prijazno oko podali ter z milim glasom rekli: Nič se ne bojta, je že vse pozabljeno in sedaj bodita vesela z nami! Hej, Špelca, jeden cel štefan najboljšega; zakaj izgubljene ovce so zopet najdene in pridobljene za nebeško kraljestvo! Šele pozno ponoči se bodeta smela začeti počasi odpravljati domov iz blaženih prostorov in še takrat se bode na izrečno gospodovo povelje izza skrivnih vrat vama približala postrežljiva, nam uže znana Podstudorka ter izvlekla izpod predpasnika in pred vaju na mizo postavila pol litra najfinejšega rdeče-pobarvanega špirta za »šlaftrunk«!

Se, nadaljuje.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Vesele velikonočne praznike vošči vsem naročnikom, dopisnikom, podpornikom in prijateljem uredništvo.

Nedeljski počitek. Pišejo nam: Gospod urednik! Gotovo Vam je znano, da obstoji postava, ki določa, da

morajo biti vse prodajalne ob nedeljah med glavno božjo službo zaprte. V Kranju se je začel leta 1899. izvrševati ta zakon, po katerem so se začetkoma trgovci tudi ravnali. Sedaj si pa oglejte, gospod urednik, kako se ta postava izvršuje! — Oprostite — vsaj Vam tudi ni treba. Spomnil sem se, da imamo v Kranju mnogo «oči postave». Le-te bi pa lahko vidile, da je sedaj med deseto mašo mnogo prodajalnic odprtih, in sicer na škodo tistim, ki se drže postave. Pozor torej, «oko postave»! Ubožna — v resnici ubožna — blagajna je tudi v Kranju in potrebuje mnogo denarja; zategadelj naj bi se nekoliko «puščalo» vsem tistim, ki imajo ta čas odprte svoje prodajalne.

Nedeljski pohajkovalet.

Občni zbor tukajšnjega «Olepševalnega društva» se je vršil v nedeljo 8. t. m. kakor običajno ob prav pičli udeležbi. Po primernem pozdravu predsednika, gospoda F. Dolenz, poda blagajnik, gospod F. Sajovic svoje poročilo, iz katerega poznamemo, da ima društvo 1250 K 8 vin. premoženja. Pregledovalcem računov se izvolita soglasno gospoda Karol Florian in M. Rooss; istotako na predlog gospoda K. Floriana iznova ves stari odbor (gospodje: F. Dolenz, C. Pirc, F. Sajovic, J. Steinbauer, dr. E. Šavnik, K. Šavnik in dr. J. Tominšek). Odobré se nova, po gospodu prof. dr. Tominšku skrbno sestavljena pravila. Slednjič se sklene uvaževati nekatere po gospodu M. Roossu podane nasvete. Prepričani smo, da bo odbor, kakor prejšnja leta, tako tudi letos vršil svojo dolžnost in mnogo storil v lepšanje mesta. Želeli bi le, da bi se lotil kakega večjega dela in ne preveč kopičil denarja, kar naj raje prepusti mestni hranilnici. Obžalujemo, da se člani tako malo brigajo za to prepotrebno društvo. Naj bi se v večjem številu udeleževali občnih zborov in z izvedljivimi predlogi bodrili sicer marljiv odbor k novemu delu.

Za lovce. Te dni ustrelil je gospod Rakovec iz Kranja prvega divjega petelina v tej sezoni na Gorenjskem.

Okrajna cesta od Čirčič proti Smledniku in naprej se sedaj posipuje. To bi bilo gotovo prav in dobro, če bi se cesta posipala z gramozom v to sposobnim, ne pa — kakor se tu godi — s kamenjem, debelim kakor «štruklji». Opozorjamo na ta nedostatek slavni cestni odbor, zlasti pa gospoda načelnika.

Več voznikov.

(Opomba uredništva: O tej zadevi prejeli smo še drug dopis, v katerem dopisnik toži, da so voli vsled slabe ceste in ostrega kamenja tako obodeni, da jim teče kri iz parkljev. Ta dopis priobčimo prihodnjič.)

Iz Škofje Loke nam naznanjajo, da je našla v nedeljo dne 8. t. m. opoldan žena mlinarja Štefana Homana na Suhi pri Škofji Loki zakopanega mrtvega otroka, katerega je nje dekla Katarina Benedik, stara 23 let, doma z Dunaja, občina Selca, zakopala. Pri zdravniški preiskavi se je pokazalo, da je bilo dete živo rojeno. Katarino Benedik izročili so sodišču. Tica je že pred dvema leti zakopala enega svojega otroka, ki pa je bil mrtev rojen.

Iz Selc nam poročajo: V nedeljo, dne 8. malega travna t. l. ustanovila se je v Selcih podružnica c. kr. kmetijske družbe za Selško dolino. Pri tej priložnosti je imel gospod ravnatelj Gustav Pirc poldrugo uro trajajoče predavanje. K podružnici je pristopilo do sedaj 50 članov vključno strastni agitaciji z gotove strani. Za predsednika je bil izvoljen gospod Franc Hajnriher, posestnik v Selcih.

Ponesrečila se je, — ne pa kakor se je poročalo — usmrtila bivša poštna odpraviteljica v Gradecu, gospodična Ana Thaller iz Zeleznikov.

V Kropi je umrla dne 11. t. m. ponoči gospa Marija Megušar, soproga po Gorenjskem znanega gostilničarja in posestnika Matija Megušarja. Lahka ji zemlja!

Odbori obrtnih nadaljevalnih šol v Kranju, Škofji Loki in Trzinu so se sestavili iz naslednjih gospodov: in sicer v Kranju: ces. svetnik Karol Šavnik, župan, kot predsednik; Andrej Zumer, c. kr. okrajni šolski nadzornik, kot zastopnik učne uprave; Franc Omersa, trgovec, kot zastopnik deželnega odbora; Ignacij Fock, milar, kot zastopnik trgovinske in obrtne zbornice; Ferdinand Sajovic, trgovec, kot zastopnik mestne občine; Ivan Wohlgemuth, sedlar, kot zastopnik obrtnikov; v Škofji Loki: Niko Lenček, župan, kot predsednik in zastopnik trgovinske in obrtne zbornice; Andrej Zumer, c. kr. okrajni šolski nadzornik, kot zastopnik učne uprave; Ivan Koceli, trgovec, kot zastopnik deželnega odbora; Lovrenc Sušnik, pek, kot zastopnik mestne občine; Jakob Gašperin, ključavničar, kot zastopnik obrtnikov; v Trzinu: Karl Mally, župan, kot predsednik; Andrej Gassner, tovarnar, kot zastopnik deželnega odbora; Vincenc Theuerschuh, ključavničar, kot zastopnik trgovinske in obrtne zbornice; Stanislav Pollak, strojar, kot zastopnik trške občine; Julij Gocken, tovarnar, kot zastopnik trgovinske in obrtne zbornice.

V radovljiskem političnem okraju se vrši nabor konj, in sicer: dne 10. velikega travna za občine Kropa Lancovo, Ovsise, Radovljica, Kamnagorica in Predtrg v Radovljici; dne 11. za občino Mošnje v Mošnjah; dne 12. za občini Lesce in Begunje v Lescah; dne 14. za občini Gorje v Zgornjih Gorjah; dne 15. za občino Bled na Bledu; dne 16. za občini Bohinjska Bistrica in Srednja vas v Bohinjski Bistrici; dne 17. ob devetih dopoldne, za občine Jesenice, Breznica, Koroška Bela v Mostah, ravnotisti dan ob treh popoldne za občine Kranjskagora, Rateče, Dovje in Fužine v Kranjskigori.

Z Jesenic se poroča: Podobčina Jesenice napravila bode tekom letošnjega leta vodovod iz takimenovanega potoka Ukova, da more preskrbeti mnogim, večinoma delavcem tukajšnje kranjske industrijske družbe spadajočim hišam potrebne pitne vode. Znano je, da je poleg šave nastala na novo cela vas Groblje. Oblastveno dovoljenje za to podjetje je menda že podeljeno. Vodilna cev bo napeljana tudi v delavsko bolnico bratovske skladnice kranjske industrijske družbe, in se je vsled tega slednja izrekla, da hoče, ker je že — ali posredno, ali neposredno pri tej stvari prizadeta, s primerno svoto prispevati k napravi tega vodovoda.

Gasilno društvo na Koroški Beli priredi letos efektno tombolo s 1400 srečkami.

Osebnost. Naučna uprava je imenovala v odbor obrtne nadaljevalne šole za Kamnik c. kr. okrajnega komisarja Viktorja Parme in za Št. Vid pri Ljubljani župnika Gregorja Malovrha svojim zastopnikom.

Ulom. V noči od 23. na 24. m. m. je neznan človek vlomil v prodajalnico občinskega predstojnika Franca Cokjatija v Št. Gothardu, sodnijski okraj Brdo, in odnesel več papirnatih not, srebrnih goldinarjev, kron, več drobiža in tri kile sira. Cokjati ima škode 140 kron.

Na Primorskem.

V Trstu so se minulo nedeljo vršile občinske volitve za okolico in je ta dan zadel tržaške Slovence hud udarec. Slovenci so po ljutem boju zmagali s petimi svojimi kandidati, dočim so propadli z enim, namreč v Skednju, kjer so imeli doslej vedno slovenskega zastopnika v občinskem svetu. Tu je prodrli Lah.

Križem sveta.

V Klapy, vasi na Češkem, se je te dni udilo 52 hiš. V nevarnosti je še 9 hiš. Vas Klapy šteje 160 hiš in 800 prebivalcev.

Nova iznajdba. Francoz M. Mercodiler je iznašel sredstvo, s katerega pomočjo se lahko odpošlje po jedni in tisti žici več brzojavk. Poskusi so se dobro obnesli.

Najnovejše vesti.

Ljubljana 14. malega travna. Ministrstvo je odbilo vse rekurze, ki so bili podani proti izvolitvi nadučitelja J. Tomana župana v Moravčah in je izvolitev odobrilo. Deželni šolski svet je razveljavil ukaz okrajnega glavarstva, da se mora Toman iz ozirov na šolo odpovedati županstvu. Ker vse ni nič pomagalo, so se nasprotniški občinski možje vsi odpovedali.

Ljubljana 14. malega travna. Kakor se je sedaj izvedelo, je poslanec dr. Papež odstopil od načelstva kluba katoliško-narodnih poslancev, ker je klub sprejel posl. Zitnika.

Dunaj 14. malega travna. Nadvojvoda Fran Ferdinand ne pojde s cesarjem v Berlin.

Budimpešta 14. malega travna. Egyetertes trdi, da so kadeti v Pešti hoteli razstreliti Hentzijevo spomenik.

Pariz 14. malega travna. Pariski razstava je danes ob treh popoldne otvorjena.

London 14. malega travna. Mepener oblega več tisoč Burov z 8 topovi.

Gospodarske stvari.

Mestna hranilnica v Radovljici. Meseca suša 1900. leta je 170 strank vložilo 58.120 K 14 vin., 142 strank vzdignilo 34.911 K 76 vin., 27 strankam se je izplačalo posojil 36.820 K, denarni promet 296.248 K 84 vin.

Cene govejega mesa so iznašale na Gorenjskem v minulem mesecu povprečno, in sicer: v Kranjskigori 1 K 8 vin., v Trzinu 1 K 4 vin., v Kranju, Radovljici in na Bledu 1 K, v Kropi in na Jesenicah 96 vin., v Škofji Loki, Krašnji, Mengšu in Kamniku 88 vin.

Kmetijski dolgovi rastejo! Na vsa kranjska posestva se je vknjižilo pretečeno leto 12.947.288 K novih dolgov, dočim se je izknjižilo dolgov le v vrednosti 6.822.388 K.

Listnica uredništva.

Gospodu Dortēju: Oprostite, da Vašega podlistka nismo mogli ponatisniti že v tej številki, dasiravno bi ga bili radi. Obilo gradivo, ki se nam je, nagomladilo za to številko, ni tega dopustilo. — Gosp. doposiljatelju spisa «Punk o kmetijstvu»: Hvala! Pri le na vrsto. — Gosp. dopisniku iz radovljiškega okraja: Prosimo, da nam kmalu pošljete konec dopisa, ki je jako dober. — Gospodu V. Z.: Vaš podlistek je prikladen za naš list, in ga priobčimo v kratkem. Dopis pa bomo izpustili, ker je snov tistega že preveč znana in pr. gled. številka za čitatelja premučen. Prosimo, oglasite se še večkrat! — Gospodu dopisniku iz C.: Oprostite! Stvari, ki nam jih poročate, so precej kočljive in bi se dale težko dokazati. Upamo, da nam v kratkem zopet kaj poročate. — Gospodu x-y v R.: Podlistka «Čemu je dober kimpež» ne moremo ponatisniti, ker je preveč posnet po življenju! Gospod O. D. v R.: S predstoječo izjavo smo ustregli Vaši želji.

Loterijska srečka dne 7. malega travna t. l.

Trst: 60 90 29 74 86

Tedenski sejem v Kranju dne 9. t. m.

Prignalo se je 136 glav goveje živine, 6 telet, 10 prašičev, 6 ovac, 50 kg stane, in sicer: pšenice K 8.50, prosa K 7.50, ovska K 6.50, rži K 8.—, ajde K 10.—, ječmena K 7.50, fižola K 11.—, krompirja K 2.50. — Semeña: jara rž K 10.—, čista grahova K 9.—, zgodnji oves K 7.50.

Proda se tukaj v Kranju dobro ohranjeno

„Styria“-kolo

z vsemi spadajočimi deli za prav nizko ceno. 64—3

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

Okrajna bolniška blagajna v Kranju.

K št. 56.

Razglas.

Ker je dveletna doba delegatov okrajne bolniške blagajne v Kranju potekla, razpiše podpisano načelnštvo z ozirom na § 29. blagajniških pravil in z ozirom na sklep v seji dne 10. aprila 1900 nove volitve delegatov, ki se bodo vršile takó-le:

Dne 22. aprila 1900

Ob 11. uri dopoldne v Kranju za občino Kranj,
Ob 2. uri popoldne v Stražišču za občino Stražišče,
Ob 4. uri popoldne na Jami za občino Mavšiče.

Dne 29. aprila 1900

Ob 8. uri dopoldne v Čirčičah za občino Hrustje,
Ob 9. uri dopoldne v Vogljah za občino Voglje,
Ob 11. uri dopoldne v Hrašah za občino Smlednik,
Ob 2. uri popoldne na Lužah za občino Šenčur,
Ob 4. uri popoldne v Cerkljah za občino Cerklje.

Dne 6. majnika 1900

Ob 8. uri dopoldne v Britofu za občino Predoslje,
Ob 10. uri dopoldne v Predvoru za občino Predvor,
Ob 1. uri popoldne v Naklem za občino Naklo,
Ob 4. uri popoldne v Besnici za občino sv. Jošt.

V izvršitev teh volitev — izvzemši v Kranju — pooblaščen je v smislu sklepa načelnške seje z dne 10. aprila 1900 blagajnik okrajne bolniške blagajne v Kranju.

Načelnštvo okrajne bolniške blagajne v Kranju

dne 10. aprila 1900.

Ciril Pirc, načelnik.

Štev. 56.

93—1

VABILO

k

rednemu glavnemu zborovanju okrajne bolniške blagajne

ki se bo vršil

dne 22. aprila 1900

ob enajstih dopoldne

v mestni dvorani v Kranju.

Dnevni red:

Volitev delegatov.

Načelnštvo okrajne bolniške blagajne v Kranju

dne 10. aprila 1900.

CIRIL PIRC, načelnik.

Jernej Ručigaj

posestnik v Mengišu in gostilničar v Kranju «pri ribi»
priporoča slavnemu občinstvu svoj 91—2

konjak, slivovko itd.

vse domačega izdelka
po najnižjih cenah.

Pozor! Predno odidete v Ljubljano!

Emil Brandt

priporoča na **veliko noč** svojo veliko zalogo raznovrstnih
piruhov, bonbonièrov, zajčkov, jagnjet, pinc, potic itd.

Najnovejše: **pastile s konjakom, Eibisch-sladkor**
proti hripi. 88—1

Fran Detter

LJUBLJANA
na Starem trgu števil. 1.

Prva in najstarejša 73—4

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam
svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo
vzlic njih izborno ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Adolf Krenzberger v Kranju

priporoča

svojo trgovino z vsakovrstnimi pridelki
različna semena

posebno

pravo večno deteljo (francosko lucerno)

potem

domačo deteljo brez predenca in naj-
boljši mavec (gips)

iz lastne jame na Jesenicah

nadalje

vsake vrste semenskega fižola, posebno
pravega ribničana.

Ob enem priporoča tudi

banatsko pšenično moko

iz valjénega mlina na Količevem pri Domžalah pod tvrdo

KREUZBERGER & Co.

V tem mlinu se izmelje na leto 200 vagonov naj-
finejše pšenice. — Cenjenim naročnikom je toraj možno naj-
bolje postreči. Cene so enake kranjskim mlinom, plačilni
pogoji pa ugodnejši. 84—1

Specerijiska trgovina

R. & E. ROOS

v svoji lastni hiši v Kranju št. 28 53—5

se priporoča slavnemu občinstvu za obilen
obisk z zagotovilom vedno točne in dobre
postrežbe

s svežim (frišnim) blagom

na drobno in na debelo

po najnižjih cenah.

Ernest Fevniker

na Dunajski cesti v Ljubljani.

priporoča slavnemu občinstvu svojo prvo in največjo zalogo vseh vrst
galanterijskega, norimberškega,
misionskega in virkanega blaga ter igrač

na debelo in drobno.

Dunanja naročila točno. — Cene nizke.

72—4

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve

***** v Ljubljani *****

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

31—11

obrestuje po 4 1/2 %

od dne vložitve do dne vzdiže brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se obrestovanje pretregalo.

H. SUTTNER

urur

v **Kranju** (poleg lekarne) in na **Savi** p. Jesenice

priporoča

47-7

bogato zalogo vsakovrstnih zlatih, srebrnih,
nikelnastih, žepnih in stenskih ur

dalje

budilk, ur z nihalom, zlatnine in srebrnine
ter optičnega blaga.

Št. 103. Srebrna **cilinder-remont.**,
cela gravirana in jako močna
gld. 7-50

Št. 1. Srebrni **cilinder-remontoir**,
6 rubis, gld. 6-50
Jako močna in fina gld. 7-50

Št. 107. Srebrna **cilinder-remont.**,
z dvema pokrovoma, jako močna
gld. 7-75

Enaka **Anker**, 15 rubis, od gld. 9-50
naprej

Najfinejše **Anker-ure** z
belim cifernikom od
gld. 10- naprej.

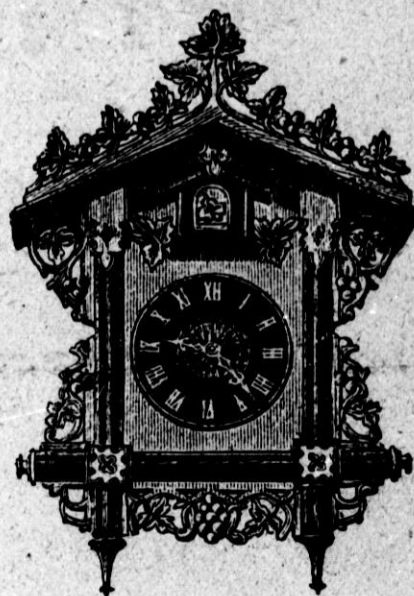
Prodaja se cenejše
kakor povsod.
V zalogi samo ure
švicarskega izdelka.

Št. 112. Srebrna **cilinder-remontoir**, 6 rubis, gld. 6-50
Jako močna in fina, 10 rubis, gld. 7-50
Zlata od gld. 16- do 60-

Št. 126. Zlati **laški uhani**, 14 kar., gld. 3-80
Platirani gld. 1-35

200 raznih vrst uhanov vedno v zalogi.

Št. 165. Ura s **kukavico**, fina, z lepo
izrezano omarico, gld. 7-50

Št. 121. 14 kar. z zlatom platirana **broška**,
in jlna gld. 1-80, večja gld. 2-80,
največja gld. 3-80

Naočniki in očala, navadni, v jeklo vdelani, gld. —45
fini, nikelnasti, gld. 1-35, v doule-zlato vdelano gld. 3-80
NOVO! V želvovino vdelani, prav lahki, gld. 1-80

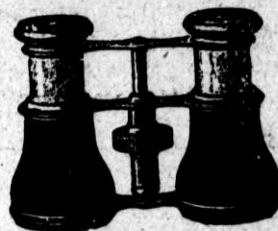

Št. 113. Zlat **prstan**, 6 kar.
od gld. 2-30 naprej; 14 kar. od
gld. 4- naprej; s pravim dia-
mantom od gld. 7- naprej

Opomba. Kdor želi po ceni in dobro uro
kupiti, naj se zanesljivo obrne na zgornjo tvrdko.

Razprodajam fine repasirane ure z enoletnim jam-
čenjem. — Zlatnina in srebrnina je puncirana po
c. kr. kontrolnem uradu.

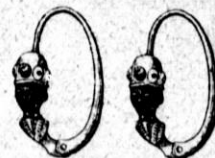
— CENIKI na zahtevanje franko. —

Dvojnati **daljnogled** (Feldstecher) v toki
(Etui) gld. 5-50; prav fini, z 8 lečami,
črni gld. 7-75, najfinejši gld. 13-

Št. 119. Zlati **uhani**, 14 kar., gld. 4-80
Platirani od gld. 1-60 naprej

Št. 124. Zlati **murčki**, mali par gld. 1-75
večje gld. 2-20, največje gld. 2-75

Za nakup v Ljubljani se priporočajo naslednje tvrdke:

K LOBUKE

najnovejši fagone priporoča po nizki ceni 57—5

J. S. BENEDIKT na Starem trgu.

Gričar & Mejač

Prešernove ulice 9 ☉ Prešernove ulice 9

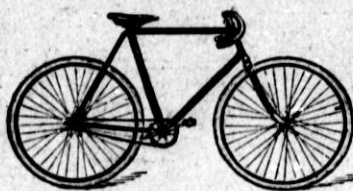
Največja zaloga zgotovljenih oblek

za gospode, dečke in otroke

konfekcije za dame.

== Solidno blago po čudovito nizkih cen. h ==

Ceniki se razpošiljajo zastonj in poštne prosto. 56—5

Tovarniška zaloga

IVANA JAX-A

Dunajska cesta št. 17

priporoča svoje najbolj priznane
šivalne stroje in kolesa.

Ceniki se dopošujejo na zahtevanje
zastonj. 63—5

Šivalni stroji ☙
☙ ☙ in kolesa.

Pri nakupovanju
suknenega in manufakturnega

blaga se opozarja na tvrdko 58—5

HUGO IHL

Špitalske ulice števil. 4

Velika zaloga suknenih ostankov.

Najboljše vrste kolesa!

tu- in inozemskih tovarn IV. PUCHA

Monarch, Nauman, Peugeot

francoska kolesa od 150—230 gld. prve vrste
priporoča 60—5

tvrdka A. Putrich

V zalogi imam vedno 400—500 koles, katere prodajam po
najnižjih cenah.

Slavnemu občinstvu se uljudno naznanja, da se je

„pri avstrijskem cesarju“

v novozgrajeni hiši otvoril hôtél. 62—5

Priporočam slavnemu občinstvu prijazne sobe
za prenočišča.

Gostilna se nahaja še v stari hiši, kjer se točijo
pristna dolenska, istrska in štajerska vina.

Za dobro postrežbo se jamci.

Gospodom posestnikom vozov je na razpolago konjski
hlev in prostorno dvorišče.

— CENE NIZKE. —

Pravo

plzensko pivo

iz združne pivovarne

vedno popolnoma sveže v sodih in steklenicah

se dobiva

59—5

v zalogi Ivana Gorupa.

Telefon št. 90.

Agentura.

Trgovska komisija.

FILIP FAJDIGA

Zaloga in lastna izdelovalnica

sobne oprave

Prešernove (prej Slonove) ulice št. 50

priporoča svojo veliko 61—5

zalogo sobne oprave

vsake vrste garnitur i. t. d.

Jamči se, da je v blagu lastnega izdelka vedno
suh les.

MODROCE na peresih (Federmatratze), stole
in vsa v to stroko spadajo a dela izvršujem
točno po naročilu in po nizkih cenah. —

Stoli za gostilne po 5 kr.

Največja tovarniška zaloga sukna

J. GROBELNIK Ljubljana, Mestni trg 20

priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst 77—4

suknenega blaga

jägerndorfskih, brnskih in angleških štofov, vsake vrste letnega in zimskega lodna, kakor tudi mnogovrstnega

maufakturnega blaga

hlačevine in vse k oblekam potrebne oprave. — Velika zaloga volnenega in bombažnega blaga za ženske obleke, svilnatih in volnenih robecev.

Krojačem, ki stržijo mnogo blaga, posebno znižane cene.

Bogata zbirka vzorcev sukna se razpošilja na zahtevanje.

Ceneji nakup kot povsod drugod.

IVAN KORDIK

trgovina z galanterijskim blagom

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 10-14

priporoča svojo veliko zalogo na drobno in na debelo

jedilnih in kuhinjskih potrebščin

iz alpeke in alpeke-srebra, in veljajo predmeti iz alpeke (trpežne bele kovine) veljajo:

1 tucat žlic, navadnih gld. 4-40, težkih gld. 5-50
 1 " " za kavo " 2-20, " " 2-60
 1 " nožev ali vilic " 6-—
 Jedna velika žlica za mleko gld. —80, za juho gld. 2-—
 Noži in vilice z roženim, koščenim ali trdo-lešenim ročajem:
 12 parov navadnih od gld. 1-80 do gld. 3-—
 12 " boljših " " 3-50 " 7-50

Svečniki iz alpeke visoki 21 24 26 1/2 cm

84—3 gld. 2-— 2-30 2-60

Domača trgovina.

Češnik & Milavec

Ljubljana, Špitalske (Lingarjeve) ulice

se priporočata pri nakupovanju pomladanskega
 in letnega blaga za obleke za ženske in moške
 po najnižji ceni. 86—3

Vzorci po pošti na razpolago.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa in posteljno opravo, zaloga pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob, otročjih vozičkov, naslonjačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 77—4

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastonj in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

G. Tönnies, Ljubljana

tovarna za stroje, železo in kovinoliavnica

priporoča kot posebnost vse vrste

stroje za slamoreznice in žage. 81—4

Prevzame in izvršuje stavbinska in tesarska dela.

Švedliskarija.

Franja Meršol Ljubljana Mestni trg 18

priporoča svojo veliko 82—4

zalogo pričetih in izdelanih ročnih del

in vsa v to sklopo spadajoča dela. Sprejemam vsakovrstna

bela, zlata in svilnata ročna dela

(monogrami).

Vsa dela se izdelujejo točno in po nizkih cenah. — Zunanja naročila točno.

Alojzij Večaj

74—4

izdelovalec

vsakovrstnih prešanih peči iz glinastih snovi.

Velika zaloga

peči za notranjo ali zunanjo ali zunanjo kurjavo najmočnejših vsakovrstnih barv: rujave, modre, sive, rumene, bele, zelene i. t. d., belo in modro posodo za štedilna ognjišča.

Lastna izdelovalnica:

Ljubljana, Opekarska cesta št. 9 (veliki stradon).

Adolf Hauptmann

tovarna

76—4

oljnatih barv, firnežev, lakov
 in kileja

v Ljubljani.

Ilustrovani cenik brezplačno in poštne prosto.

Skoro novo kolo

„Styria-Special“

se takoj **proda.** — Cena po dogovoru.

Kje? izve se v upravnistvu „Gorenjca“. 85—2

Učenca sprejme takoj

90—2

Alojzlj Götzl, sobni slikar, Kranj.

Pozor! Prijatelj, kje si kupil svoje kolo (bicikelj), da se tako dobro in lahko voziš? V Kranju pri **Pavlu Bizjaku**.

Tam se dobijo izvrstna **kolesa**, trpežna in tudi lepa. Jaz ga rabim že tri leta, pa še ravno tako teče, kakor nov. — Cene so glj. **85**— do **160**—

najfinejša kolesa, 12 kil težka, iz angleškega jekla. Dobijo se tam tudi vse druge stvari, ki se zraven potrebujejo.

54—5 **Stara kolesa** od glj. 20— do 80—.

Primož Košnik

izdelovalec opeke iz cementa in zidarski mojster

v Britofu pri Kranju

izdeluje **opeko** iz cementa vsake vrste in barve, **strešnike** in **tlak** ter se priporoča za mnogobrojna naročila. 25—4

Zahvala.

Dne 1. listopada sem jaz podpisani, zavarovan pri Dunajski zavarovalni družbi, pogorel in sem dobil vso zavarovalnino popolnoma izplačano. Pri ceditvi (šacvanju) se je posebno gospod **Fran Ks. Sajovic** iz Kranja záme potegnil in pripomogel, da sem vso zavarovalno vsoto prejel, zato se mu tu javno zahvaljujem.

Ob enem to pošteno in dobro družbo, katero gospod Fran Ks. Sajovic („pri Mubiju“) v Kranju zastopa, vsakemu gospodarju najtopleje priporočam.

3—4

V Srednji Vasi pri Št. Juriju.

Andrej Fende

po domače Jurček.

Potrjuje resnico:

Matevž Barle, župan.

Fran Okorn, svetovalec
priča.

Jože Kristanc
priča.

Tudi se naznanja, da ta družba sedaj najceneje postreže, in da daje vse natanke svete gospod Franc Ksaver Sajovic („pri Mubiju“) v Kranju.

Izdaja in zalaga konsorcij „Gorenjca“.

Odgovorni urednik Gašper Eržen.

Tiska tiskarna v Kranju.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog: 2,088.433 kron 16 vinarjev. — Stanje hipotečnih posojil 1,415.490 kron 18 vinarjev. 35—10

KAROL FLORIAN

trgovina s knjigami, galanterijskim blagom, muzikalijami in godbenim orodjem

v Kranju, glavni trg

priporoča svojo veliko zalogo **pisalnega orodja**, **šolskih in drugih knjig**, **vsakovrstnega papirja**, **kuvert**, **posetnic (vizitnic)** in **galanterijskega blaga**.

Tudi sem preskrbel veliko zalogo **godbenega orodja in strun** in prodajam vse po najnižji ceni. 14—14

Gospodom učiteljem in prekupovalcem pri šolskih knjigah deset odstotkov popusta.

M. PIRC

trgovina z mešanim blagom tik župnijske cerkve v Kranju

priporoča

svojo zalogo raznovrstnih tkanin, zlasti

o o o domačega platna o o o

slavnemu občinstvu v mestu in na deželi.

14—5

Ob enem opozarja na svojo

barvarijo v Kranju, Savsko predmestje št. 27.

Najstarejša in najrenomiranejša trgovina

FERD. SAJOVIC

poprej C. Pleiweiss

v KRANJU

priporoča p. n. slavnemu občinstvu

svojo bogato zalogo ženskega modnega blaga in pa moških modnih kamgarnov, ševijotov in družega blaga, kakor tudi vseh družih v manufakturno stroko spadajočih tvarin po najnižjih cenah.

Za strogo solidno postrežbo in dobro blago

se jamči.

92—2